

تحلیل بستر پیامدهای مهاجرت در افغانستان (۱۳۸۲-۱۴۰۳)

سید حبیب عاقلی^۱، احمد شهیر ظریفی^۲

DOI: 10.64104/v10.Issue17.n17.2025

چکیده

این پژوهش خواهان موشکافی بسترها و پیامدهای مهاجرت در افغانستان از سال ۱۳۸۲ الی ۱۴۰۳ است. مهاجرت تغییر محل زندگی از زادگاه (کشور مبدا) به کشور دیگری (مقصد) است. مهاجرت تاریخ دیرینه دارد و همواره چالش‌های سیاسی - امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی را به همراه داشته است. بعد از گردآوری داده‌ها و اطلاعات به شکل کتاب‌خانه‌ای با استفاده از روش توصیفی - تحلیلی تلاش صورت گرفته است به این پرسش پاسخ داده شود که مهم‌ترین عوامل و پیامدهای مهاجرت میان سال‌های ۱۳۸۲ الی ۱۴۰۳ در افغانستان چه بوده است؟ بر بنیاد تیوری دافعه - جاذبه‌ی اورت اس. لی، مهم‌ترین بسترهای شکل دهنده‌ی مهاجرت در افغانستان طی سال‌های ۱۳۸۲ الی ۱۴۰۳ هـ. ش جنگ و ناامنی، فقر و بیکاری، نبود امنیت حقوقی و پایین بودن سطح رفاه اجتماعی می‌باشد. یافته‌ها نشان می‌دهد که مهاجرت در افغانستان پیامدهای سیاسی - امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی را به همراه داشته است. برای مدیریت مهاجرت در افغانستان سه پیشنهاد ارائه می‌شود: در بعد اقتصادی، ایجاد شغل و فراهم کردن رفاه اجتماعی؛ در بعد سیاسی - حقوقی، تعریف یک ساختار سیاسی - حقوقی پاسخ‌گو و به‌روز؛ و به لحاظ اجتماعی - فرهنگی، به رسمیت شناختن کثرت‌گرایی فرهنگی.

واژگان کلیدی: مهاجرت، عوامل دافعه، عوامل جاذبه، عوامل بازدارنده، قانون، فرارمغزها

^۱ . مسوول مرکز تحقیقات علمی - پژوهشی رنا. 0766660054 . s.habibullahaqeli@gmail.com

^۲ . پژوهشگر روابط بین‌الملل. 0729101959 . hr@ru.edu.af